

ראש השנה (7)

לבדו בזכויותיו וחובותיו, עם כל זה: כולם נסקרין בסיקרה אחת, אם יש אחד בכולם שאין מגיע לו הצער, נפטר גם הוא מהעונש.

ספר "אוצרות התורה, אלול ראש השנה"

יום תרועה

בספר "ילקוט הגרשוני" מבאר, מדוע, במקום אחד נאמר על ראש השנה "יום תרועה", ובמקום אחר נאמר "זכרון תרועה". וכתב, שידוע כי על ידי השופר נכנע לב האדם כלפי בוראו, וכך כתב הרמב"ם בהלכות תשובה (ג. ד): אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו, כלומר, עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם. ולכן נקרא ראש השנה יום תרועה, שעל ידי השופר יתרועע כל אדם ויזדעזע כל לב, אמנם, מאחר שהשכינה מצויה באדם, לפיכך אמר הכתוב שיהיה "זיכרון תרועה", שרושם התרועה ששמענו לא ישכח מאתנו, וגם לאחר ראש השנה, יהיה נגד עינינו תמיד.

ובדרך זה פירש את הפסוק שאנו מזכירין בסדר שופרות: "כל יושבי תבל ושוכני ארץ כנשא נס הרים תראו וכתקוע שופר תשמעו" (ישעיה יח. ג), שכוונת הנביא לומר: רושם התרועה יהיה כל כך חקוק בלבם בכל עת ובכל זמן, כאילו עכשיו שמעו תקיעת שופר, והדבר מדוקדק היטב בלשון הפסוק, שנאמר וכתקוע שופר תשמעו, שתמיד יהיה בעיניכם כתוקע בשופר, השפעת השופר, עליכם תהיה כאילו הינכם שומעים את קולו של השופר, אפילו בימים שלא תוקעים.

ספר "ומתוק האור ימים נוראים"

מעין תחיית המתים

אמרו חז"ל (ברכות נח.): הרואה את חברו לאחר י"ב חודש אומר: ברוך מחיית המתים. וטעם הדבר הוא, שלאחר י"ב חודש הרי הוא נשכח מהלב, כמו שהמת נשכח לאחר י"ב חודש.

ועדיין יש לתמוה על לשון הברכה: ברוך מחיית המתים, עד כדי כך? יש לומר: לפי שבכל שנה האדם נידון בראש השנה ויום הכיפורים, אם למוות אם להיות חי, ואם רואהו אחר ראש השנה ויום הכיפורים זה ואחר כך אין רואה אותו עד אחר ר"ה ויה"כ הבא, הרי עבר עליו דין אם למות אם לאו, ועל כן אומר: ברוך מחיית המתים, שניצול מדין מיתה בראש השנה ויום הכיפורים. והם הם דברי בעלי המוסר, שבכל שנה פג תוקף ה"חזוה" מן השנה שעברה, והרי האדם בחזקת מי

עבודת המלכויות, קיום המצוות מתוך עבדות

אמירת עשרת הפסוקים של מלכויות צריכה להעשות בדיקדוק גדול, מילה במילה. יש לזכור כי באמת אין הקב"ה צריך שנמלוך אותו אלא זוהי זכות שהוא נותן לנו. על ידי כך זוכים אנו לקדושה עצומה.

מין הגרוא"ל שטיינמן זצ"ל באר, שישנו הבדל בין המלכת ה' בכל השנה, למלכויות של ראש השנה: בכל השנה כל אחד ממליך את ה' על עצמו, ובראש השנה, ההמלכה היא על כל העולם כולו. הא"ב של מלכויות היא קיום המצוות מתוך עבדות וקבלת עול מלכות שמים. עבד מקבל על עצמו לעשות כל דבר שיואמר לו רבו, כפי שכתב רבינו ב"שערי תשובה": כי אם אמור יואמר העבד לרבו: כל אשר תאמר אלי אעשה זולתי דבר אחד, כבר שבר עול אדוניו מעליו, והישר בעיניו יעשה. כונה זו צריכה ללוות את כל עבודת ה' שלנו. בני תורה אהובים ויקרים יושבים כל היום ולומדים. כל מילה היא מצוה דאורייתא, ששונה יותר מכל התורה כולה. רק צריך לכוון בה: אני עבד, ואני מקיים את מצות ה'. כך גם בתפילין, מניחים כדי לקיים מצות עשה דאורייתא וקשרתם לאות'.

ספר "יחי ראובן ימים נוראים"

דקדוק הדין

כתוב בגמרא (ר"ה יח.): אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן וכולן נסקרין בסיקרה אחת. כלומר אע"פ שעוברים לפניו זה אחר זה כבני מרון, כולם נסקרים בסיקרה אחת.

ביאר הסבא מקלם, עפ"י ביאורו של הג"ר ישראל מסלנט, על הפסוק "אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא" (דברים לב), וכי מהו השבח על הקב"ה "ואין עול"? אלא מנהגו של הקב"ה אינו כמנהגו של בשר ודם. מנהגו של בשר ודם, אם אדם חוטא ונגזר עליו עונש מיתה, אע"פ שעל ידי זה שנענש ממילא עוולה לאחרים, שנשארה אשתו אלמנה ובניו יתומים וכו'. והם לא אשמו ולא חטאו, עם כ"ז אין מתחשבים בצערם ויגונם, והחוטא נענש בכל חומר הדין. לא כן מנהג הקב"ה, אף אם יש אחד מכל העולם שיצטער עי"ז שהחוטא יענש, והוא אינו מגיע לו הצער, אין הקב"ה מעניש את החוטא והוא ניצול משום כך.

וזה שאמר "אל אמונה ואין עול", היינו שאינו גורם שום עוולה לאף אחד שאינו ראוי לזה הצער. זו כוונת חז"ל כאן, אע"פ שעוברים לפניו זה אחר זה, וכל אחד נידון

שכלו חייו, עד שהוא זקוק לחיים חדשים מהקב"ה, וממילא הרי זה בגדר מחייה המתים.

מהרש"א "חידושי אגדות"

בר"ה פורץ השופר את האהבה הגנוזה

בראש השנה נועד השופר לפרוץ עוד ענין נסתר. בלבו של הקב"ה גנוזה אהבה נסתרת כלפי כלל ישראל. אהבה של אב לבנו אינה נבחנת וניכרת בכל המעשה. יתכן שאבא מסור מסרב לבקשה מסויימת של הוצאה כספית קטנה, אע"פ שהוא מוכן להתאמץ מאוד בהוצאות עבור נישואי בנו. אבא מסוגל למסור את חייו עבור הבן האהוב, כח האהבה והתמסרות קיים בתוך לבו של האב באופן חתום וגנוז, וברגעים של אמת הוא מתגלה ויוצא לאור עולם. כך גם הנהגת הקב"ה עם ישראל. אחת מי"ג מידות של רחמים היא: "אמת", והיינו שהאמת לאמיתה, הרצון הפנימי של השי"ת הוא להיטיב בכל עוצמת האהבה והרחמים. בתוך עולם של חסד עדיין יש מצבים של הסתר פנים וגניזת הרחמים, ומגיע קול השופר ופורץ את המחיצות ופותח את מידת "האמת" שבתוך לבו של הקב"ה. ומנגד פורץ השופר את לבותיהם של ישראל.

בכל יהודי ואפילו מי שהרחיק עצמו מתורה ומצוות, טמון הרצון הפנימי להיות שומר תורה ומצוות, וכמבואר בדברי הרמב"ם בדין "כופין אותו עד שיאמר רוצה אני". וכמו שטוענים ישראל כלפי הקב"ה: גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך, ומי מעכב? שאור שבעיסה (ברכות יז). בכדי לגלות כלפי חוץ את הרצון הפנימי של כלל ישראל, את ה"רצוננו לעשות רצונך", בא השופר להוציא מן המיצר ולפרוץ את מחיצת הלב. בכוח הקולות העולים מן השופר להשפיע הן על פריצת הלב והרחמים של הקב"ה כלפי ישראל, והן על הרצון של עם ישראל לשוב בתשובה שלימה לפני הקב"ה.

רב פינקוס בספרו "אלול ימים נוראים"

יעלה, ויבוא, ויגיע, ויראה, וירצה, וישמע, ויפקד, ויזכר ביאור נפלא במילות התפילות הללו כתב ב"ספר החיים": בתחילה מתפלל אדם שיזכה ש"יעלה ויבוא" לשלום עד מקום בית המלך, שלא יקרהו אסון בדרך. אחר כך מבקש "ויגיע", שלא יהיו מונעים שיעכבוהו להיכנס ולהגיע אל המלך, אחר כך בקשתו היא "ויראה", שיזכה להיראות אל המלך פנים אל פנים, "וירצה", שתהיה עת רצון לפניו, "וישמע", שיכנסו תחנוניו באוזני המלך, והוא מסיים בתפילה ש"ויפקד ויזכר", שימלא הבורא בקשתו.

ספר "ומתוק האור, ימים נוראים אלול ראש השנה"

הלכה: סדר התקיעות

צריך התוקע לזוהר שיאריך בתקיעה דתשר"ת שכל התקיעה יהיה לפחות כשיעור י"ח כוחות ומעט יותר.

תקיעות של תש"ת או של תר"ת צריך לעשות לפחות כשיעור ט' כוחות. אין לעשות שום שבר, בין של תש"ת בין של תשר"ת כשיעור ט' כוחות, לצאת לדעת הראב"ד שסובר דשיעור ט' כוחות הוי תמיד שיעור תקיעה, וגם משום בלבול הדעת. וטוב יותר שלא יעשה בכל שבר רק כשלשה כוחות. יזהר לכתחילה לעשות כל תרועה בין של תשר"ת ובין של תר"ת כשיעור ט' כוחות. ג' שברים צריך לעשותם בנשימה אחת ודבר זה הוא לעיכובא אפילו בדיעבד, כיון דזה אנו עושים בשביל התרועה הכתוב בתורה אין להפסיק לשנים.

שו"ע סימן תקצ"א, מ"ב סקט"ז

פתגם: כשיש מזל, השכל מיותר

ספר "שמחלה"

חקירה: הפרת נדרים

כח מיוחד שהתורה נתנה לאב ולבעל, גזירת הכתוב, או שהוא חלק מזכויות האב בבתו והבעל באשתו (קונטרסי שיעורים נדרים כט: לרא"ש, כח מיוחד, לר"ן, מדין הזכויות)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: גם הכל יכול יכול

חסיד קונזניצי התאונן לפני רבו המגיד: כמה וכמה פעמים כבר הזכרתי עצמי לפני הרבי, שאזכה לבן זכר, ולא זכיתי, והנה מתנגדי אחד בעירי, שזה שלושים שנה היה ערירי בלי בנים, ומעולם לא נסע אל רבי, זכה פתאום ונולד לו בן. אמר לו המגיד: היות וכל הרוצה להיוושע זכר פונה אלי או אל רבי אחר, רצה הקב"ה להראות, שגם הוא יכול להושיע בבן זכר.

ספר "חזר וחלק" חלק א' (דף קצח)

מזל טוב לבתי מרים ברכה ולבעלה אריה, על לידת הבת שיוכו לגדלה לאהבת התורה.

שבת שלום, שנה טובה

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'זות בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, פייגא אולגה בת ברנה, יוסף בן מייכה, רבקה בת ליזה, רישירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr